28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7557 1 ՄԱՐՏ 1911

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

14 Mars 1911 28me année N. 7557

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ԶԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ
Կ. Պոլիս Գալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

Ազգին Օրաթերթը

10 PARAS

آره‌وِلك
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Ծանօթ յետաշրջական զօրավար Շերիֆ փաշա, որ ինչպէս յայտնի է Եւրոպա գացած, կը փորձէ Թուրքիոյ նոր բէժիմին դէմ դաւեր նիւթել, պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսալու յոյսով նպատակներով և որ իր կնոջ դրամներովը կը կաշառէ եւրոպական մամուլին ազատ քուրերը, վերջերս Ֆրանսայի մէկ գաւառական թերթին մէջ, Լը Փրքի Նիսուա, իր մաղձը դուրս կը թափէ Իթթիհատ վէ Թէրաքքը կուսակցութեան դէմ, որ չէ ուզած գնահատել իր բարձր արժանիքները և զինքը դուրս վտարած է երկրէն։

Մեր անվախթար le beau Cherifը ինչպէս ընդհանրապէս զինքը կը կոչեն, երբ թէ Նիս գտնուած միջոցին կ'ընդունի վերոյիշեալ թերթին երկու խմբագիրները որոնք յատկապէս եկած են եղեր այդ մարդուկին կարծիքը իմանալու Թուրքիոյ ներկայ կացութեան մասին։ Շերիֆ փաշա աղաչել չէ տուած այդ խմբագիրներուն և խելքին փչածը բերնէն դուրս տուած է և երկու խմբագիրներն ալ ամենայն երկիւղածութեամբ նօթագրած են այդ խօսքերը և ամբողջ չորս սիւնակներու մէջ ամփոփած, մոռնալով նաև թերթին ճակատը զետեղելու Պօ Շերիֆի պատկերը, դէմ առ դէմ քաղինօյի երգչուհիի մը պատկերին հետ։

Շերիֆ փաշա, ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ իր սլաքները կ'արձակէ Յ. և Մ. Քօմիթէին դէմ։

Ըստ իրին, այդ Քօմիթէն ոչ է բաժին կամ մասնակցութիւն չէ ունեցած Թուրքիոյ ազատագրութեան գործին մէջ։

— Յեղափոխութիւնը, ըսած է Շերիֆ փաշա, էապէս ալպանական նկարագիր մը ունեցած է։ 1908 յունիս 15ին 10000 Ալպանացիներ վիթխարկ մը գումարած են բողոքելու համար համիտական յոռի վարչութեան դէմ։

Ասոնք պէսայով երդում ըրին որ իրարմէ չբաժնուին մինչեւ որ կեդրոնական կառավարութենէն նպաստաւոր և վճռական պատասխան մը չունին։

Նիազի պէյ, 200 ալպանացիներով, Լուլա Սապրի պէյ և Ճէմալ էֆենտի, որ Օխրիի թաղապետութեան նախագահն էր, երեքն ալ Ալպանիացի, որոնք Քօմիթէին հետ ոչ է յարաբերութիւն չունէին, Ռէսնայի լեռները քաշուեցան։

Հոնկէ հեռագրով Սուլթանէն Սահմանադրութեան հռչակումը պահանջեցին։

Ապտիւլ Համիտ փութով ապրստամբներուն դէմ զրկեց Շէմսի փաշան որ Քօմիթէին անծանօթ Արիֆ անուն ապայի մը կողմէ սպաննուեցաւ։

Շէմսի փաշայի տեղ զրկուեցաւ Թաթարական ծագում ունեցող Օսման փաշան։ Այս վերջինը, Մանասթիրի մէջ, գիշերանց առեւանգուեցաւ Նիազի պէյի կողմէ իբրեւ պատանդ և պարտաւորուեցաւ հեռագրել Ապտիւլ Համիտի պաշտօնը կատարելու մասին անկարողութեան մասնուիլը։

Սելանիկի մէջ Լնվէր պէյ, իբրև դաւադիր ցոյց տրուած, Պոլիս կանչուեցաւ։ Հետապնդումներէն ազատելու համար, քաղքին մէջ բարեկամի մը տուն պահուըտեցաւ։

Այս դէպքերուն վրայ, Ապտիւլ Համիտ մէկ կողմէն տեսնելով որ իր կեանքն ալ վտանգի մէջ էր չուրջը գտնուող Ալպանիացիներուն պատճառաւ, եթէ շարունակէր մերժել Սահմանադրութիւնը, և միւս կողմէ նկատելով որ տեղի տալով թէ՛ կեանքը և թէ՛ գահը պիտի ապահովէր, այլեւս չվարանեցաւ պահանջուածին գործադրելու։

Ահա՛, ըստ Շերիֆի, Սահմանադրութեան հաստատման պարագաները։ Գալով Միութիւն և Յառաջդիմութիւն Քօմիթէի ծագման, ահա իր խօսքերը։

— Ասկէ քսան տարի առաջ, Պոլսոյ բժշկական վարժարանին մէջ Աբդալանցի տօքթ. Իպրահիմ Թէմօ պէյ մէկ քանի հայրենասէրներու հետ հիմնեց Քօմիթէ մը զոր «Միութիւն և Յառաջդիմութիւն» կոչեց։ Այս Քօմիթէն գաղտուկ նիստեր կ'ընէր և Պոլսոյ շրջակայքը գտնուած Միտհատ փաշայի մէկ կալուածին մէջ Թաիֆը աղղայի հսկողութեան տակ, որ նոյնպէս Ալպանիացի էր։ Կար նաեւ հանրային պարտքի օսմանեան պատուիրակ Մուրատ պէյ որ Քօմիթէի նախագահ ունուցուեցաւ Բարիզի մէջ։

Բայց Ապտիւլ Համիտի մեքենայութիւններուն շնորհիւ այս ընկերակցութիւնը կամաց կամաց իր առաջին կենսական ոյժը կորսնցուց և ամբողջովին լուծուելու։ Այդ Քօմիթէին հիմնադիրներէն կամ անդամներէն ո՛չ մէկը, թէեւ գրեթէ ամէնքն ալ կենդանի, չեն մասնակցիր նոր Քօմիթէին։ Նայիրկ կառաղարէն կը հալածուին այս վերջինէն, որ հոս գերմանական վայրկեանին կրցած է առնել հին Քօմիթէին անունն ու ազդեցութիւնը։

Գալով Ահմէտ Ռիզա պէյի՝ ինք բնաւ չայտարարած է որ հեռու մնացած է շարժումէն և Յեղափոխութենէն քիչ ետքը դիմած է Մ. և Յ. Քօմիթէին։

Սահմանադրութիւնը հռչակուելէն ետքը այս մարդիկը գացին Սելանիկ և յեղափոխութեան թրքական նկարագիր մս տալու համար խառնուեցան Էնվէր պէյին զոր Պոլիս բերին։

Այս է ահա՛ Քօմիթէին մասնակցութիւնը յոնիսի յեղափոխութեան։

Ահաւասիկ Շերիֆ փաշայի յայտարարութիւններուն մէկ մասը, որոնք ինչպէս կը տեսնուի, մասնաւոր նպատակով մը ուղղուած են իթթիհատի դէմ։

Բայց հոս չի մնար իր շատախօսութիւնները, տեսնենք թէ՝ տակաւին ինչե՞ր կ'ըսէ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԷՆ

ՔԱՆԻԹ ԼԱՓԷՏՅԱՆԷ ԴԷՄ... ԾԷԲԼ ԼԷՍԷՊՍ

Սիրելի Օտեան.

Զարմացայ երէկուան Արեւելքի մէջ յանկարծ դէմս տեսնելով նորէն Յ. Ալփիարը, որ կուգար վերարծարծել Հայրապետին մահազդին ֆրանսերէն սխալներու շուրջ մեր յարուցած բանավէճը։ Այս անգամ ակադեմական Պ. Հանրի Լաւրանի մէկ քառթը կը ներկայացուէր ինձի որ դեՀԷՊԷին արական դասերը կը պաշտպանէ։ Անաւարիկ այն քառթն ալ զոր ես տացած եմ —ամիս մը կայ— ակադեմական Պ. Ժիւլ Լոմէթրէն.

10 Février 911

Monsieur,

La rédaction «Sa Sainteté Madthéos... décédé est correcte. Mais je crois que l'on peut aussi considerer «Sa Saintetè Madthéos...» comme un groupe de mots masculin, et écrire: décédé.»

Veuillez agréer, Monsieur, l'assurance de nos sentiments très distingués. Jules Lemattre.

Ի՞նչ պէտք է հեռացնել հիմայ երկու ակադեմականներու այս յայտարարութենէն.— թէ «սրբա քերականական կանոնները» décédée իգականը correcte է եղեր — ինչ որ կը պէտէ։ Բայց թէ, à la rigueur, décédé արական ալ կրնայ գրուիլ եղեր հոս, չեմ դանդաղիր բնաւ ըսելու թէ գՀՆԷԼԵԱՄԸ կը օրագրեմ կարծիքս, և այդ մասին ա՛լ չեմ մեղադրեր Ալփիարը։ Բայց առով իր դասը չի փրկուիր։ Մէկ ծաղիկով գարուն չի գար։ Մահազդին մէջ՝ իր ֆրանսերէնին անբաւականութեան մասին միւս դիտողութիւններս կան։ Կը մնան, նախ «en paix du seigneur»ը փոխանակ (dans la paix du segneur»ի որուն մասին արձանական լռութիւնով մը պատասխանեց Ալփիարը։— Յետայ à un service funèbre, les prières seront dites, enterrement, եւն. օրենք անձայն անչչուկ անցան...։ Ասկէ զատ՝ իր մէկ պատասխանին մէջ անաչքն gaffe մը ըրաւ «բարեկամութիւնդ (ton amitié) auquel je ne tiens plus գրելով՝ փոխանակ à laquelleի։ և աններելի քերականական սխալ մըն ալ Առնելիին մէջ կ'տարգրէ այս անգամ, գրելով ... revenir à DES meilleurs sentiments, փոխանակ à de meillèurs գրելու։

Ուրեմն եմ որ ձեր երկուքին բարեկամութեան մէջ սուր կատաղ անցած չէ եղեր բնաւ... Հնարաւորելի պարագայ մըն է այդ արդարեւ, օրմէ օգտուիլ կ'ուզեմ, խնդրելով քեզի որ այս անգամ դուն խրատտա զինքը աւելի ազնիւ վերաբերուելու (եթէ կենայ, աւա՛ղ...) նախ իրեն հետ չփռուող անձերու արժանապատուութեան և ապա՝... ֆրանսերէն քերականութեան բացարձակ ու ամենատարրական կանոններուն հետ։

Ես ըսի, իրենցի իրեն, չուզեց անալ ինձի, օրինակեսու — Ատուած դարձ տայ իրեն— թիւնամի կամ նախանձոտ մը կը նկատէ զիս այն պաշտօնին զոր ամենամակար մրցումի մը հետեւանքով իրեն յանձնուեցաւ ըստ au royaume des aveugles les borgnes sont les rois առածին, այն պաշտօնին՝ զոր իրապէս աւելի խղճմտօրէն վարելը միայն փափաքելի էր ու է՝ ամենուս ալ համար։

Ալփիարը անբաւժելի obsessionը ունի կարծելու որ կուսակցականներ կը հալածեն զինքը, կարծեմ միչեւ իսկ Ազգ. Ժողովին մէջ հարցապրդու

Խորհրդարանին մէջ ներկայ չըլլալուն պատճառաւ, երեսփոխանին հարցման պատասխանել խորհրդականը, ոչ նուազ բացորոշ «ա՛յ» մը ըսելով։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐ «ՋՐԼԷՔՆՕՐ»ՆԵՐ

Ծառայութիւն մարտ ամսուն Գերմանիա ըլլալը պիտի իլլեցնէ երկու մեծ պատերազմական նաւ։ Այս մարտանաւերէն մէկը, Էռզալ-Հիլտրպրանտ մարտ 22ին, հայրենիքին ներկայութեանը Գիլի մէջ ծով պիտի իլլեցուցի, իսկ միւսը, Ամբուրգ յաջորդաւորը 28 մարտին։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԵՐԸ

Սպանիամերիկեան պատերազմէն ի վեր երբեք տեսնուած չէր որ Միաց. Նահանգները զինուորական այսքան մեծ պատրաստութիւններ տեսնէին։ Ցեղի Մեյի դրութեան նայելով՝ շրջժման մէջ դրուած զինուորներուն թիւը ոչ թէ 20,000, այլ 30,000 է, առանց հաշուելու այն նաւատաժինները՝ որոնք թէքսասի և Գալիֆոռնիոյ ըլուրներուն մէջ կը գտնուին։ Այս ռաթիւ չափազանցուած լուրեր կը լրջին. կ'ըսուի նոյն իսկ թէ Միաց. Նահանգները միաց ունին կռելու Մէքսիքան։ Սակայն Վաշինկթընի գաղտնիները կատարեալ անտարբերութիւն ցոյց կուտան զինուորներու այս շրջժման մասին։ Ասիկ կարելի է հեռանկար թէ այս գործողութիւնները զինուորական շրջժման պարզ փոքր մըն են միայն, բայց միւս կողմէ դիտել կը տրուի թէ այս շրջժման մասնակցող զինուորները իրենց հետ գնդակով փամփուշտ ալ առած են, մինչդեռ այս տեսակ գործողութեան մը համար, առանց գնդակի փամփուշտը կը բաւէ։ Բայց թէ ինչ նշանակութիւն ունի այս ցոյցը, այս մասին ենթադրութիւններ միայն կարելի է ընել։ Կ'ըսուի թէ Մէքսիքայի ամերիկեան դեսպանը, Պ. Լէյն նկատելով որ Մէքսիքայի մէջ տիրող կացութիւնը իրեն վախ կը ներշնչէ, իմաց ուղած է իր կառավարութեան, որպէս զի ասանկ հաւանականութեան մը պարագային կարելի ըլլայ պաշտպանել ամերիկեան ընդհանրապէս օտար տէրութեանց շահերը։ Կարդ մը ուրիշ ենթադրութիւններ ալ կ'ըլլան. կ'ըսուի թէ Ամերիկա ուզած է ցոյց տալ Եւրոպայի թէ ինք պատրաստ է միջամտելու Մէքսիքայի գործերուն, բան Մոնրօէյի վարդապետութեան, իբաց վանելու համար ո և է օտար միջամտութիւն, և կամ ուզած է պատերազմելու պատրաստ վիճակը ցոյց տալ իր հաւանական թշնամիներուն, որպիսին է Ճապոն, որ Մէքսիքայի ջուրերուն մէջ նաւային կայաններ հանդիսանալ կը ջանայ։ Այս գործողութիւններուն վրայ Մէքսիքա յուզումի մասնաւած է։ Կառավարութիւնը իր սահմանադրութիւնի վրայ ամերիկեան ուժերու կեդրոնացումը բարոյական ազդու օգնութիւն մը կը նկատէ որով կը յուսայ թէ պիտի հանդարտեցնէն ըմբոստները։ Ըմբոստներն ալ իրենց կողմէ, այս գործողութիւնները իրենց համար նպաստաւոր կը նկատեն յուսալով որ ասոնք Մէքսիքայի առժամեայ կառավարութեան ազդեցութիւնը նուազեցնելու բնոյթը ունին։

*** Սուլթ-Լէյք-Սիթիէ 24 փետրվար թուականով քաշուած հեռագրի մը նայելով՝ արիւնալի ընդհարում մը տեղի ունեցեր է Մէքսիքայի զինուորներուն եւ ըմբոստներուն միջեւ, Թէքսասի սահմանագլուխին վրայ։ Ըմբոստները լաւագոյն են՝ հաշուելով 200 հոգի։ Զինուորները թուով 1500, իսկ ըմբոստները 1000 էին։

Ներքին Կեանքը

ԵՒՄԷԻՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Եւմէնի արշաւախումբի հրամանատար զօրավար Իզզէթ փաշա բանտէն զօրութեամբ հեռացուցին Մէնեմէ մեկնած է, ուր կը հանի մէկ քանի օրէն։ Այդ քաղաքը ամրացնելէ ետքը, Սենատի վրայ պիտի ուղղուի։ Հեռացուցին հոսած լուրեր կը ծանուցանեն թէ շատ մը տեղերու մէջ ընտիրները խիստ դրդռուած են ապտամբներուն դէմ։ Իսմայ Եանէա ամէն միջոցներով կը փորձէ հարթել պեսերու միջեւ ծագած վէճերը, կը գուշակէ որ իրաց այս վիճակը իւն օգտակար չէրնար ըլլալ, այլ ընդհակառակը մեծ վնասներ պատճառել։ Նոյնիսկ կ'ըսուի թէ՝ ապտամբներու պետերը վերջերս ուղած են զէնքերին թաղուլ և դանակ գործածել։ Իսմայ։ Բայց այս վերջինը իր խորհուրդներով ավրեժինդրական ապառնալիքներով զանոնք հրաժարեցուցեր է այդ որոշումէն։ Վէճաւութիւնը տիրած է բոլորովին ապտամբներուն և իրենց պետերուն վրայ։ Սակայն նոյնը չէ, բանակին մէջ որ բարոյապէս հիանալի վիճակի մը մէջ կը գտնուի։

*** Սբվազի և շրջականերուն արտաքին բեսիթները (ինթիթաթ) զէնքի տակ պիտի կանչուին։ Այս մասին կայսերական իրաւէն եկած է և Սբվազ հաղորդուած։

*** Զեանաա նախարարութիւնը որոշած է զէնքի տակ կանչելու Հայիմի և Հալէպի բեսիթիներու գունդերը։ Այս գունդերը Մերսինէն չդիմեցան պիտի դրուին Հալէպ զրկուելու համար։ Այս մասին հարի եղած հրամանները տրուած են։

*** Հաղորդիչներ կը ծանուցանեն թէ՝ Հիլայ, Սապահ և Սելաֆիֆ չոգենաւերը իրենց տեղը հասած են։ Այս չոգենաւերը Էլմալըի, Մէլիք և Իզիթիի գունդերը կը փոխադրեին։ Դարա Տեմիզ փոխադրուելու որ Պոլիս հասած է, քանի մը օրէն պիտի մեկնի նոր գունդերով։

*** Հաղորդիչներ փետր. 26 թուականով կը հեռագրեն.— Երիւզաթի իրիկուն կռիւ մը տեղի ունեցաւ Սանապէնն և ժամ հեռու, Հաղրատ Սանապի ճամբուն վրայ։ Որովհետեւ ապստամբներէն մաս մը տեղւոյն լեռնոտ մասերուն վրայ դիրք բռնած էին, կարելի չեղաւ նոյն իրիկունը կարեւոր արդիւնք մը ձեռք բերելի։ Բայց հետեւեալ առաւօտ, Սանապէն եկող գունդերը բոլոր կերտով յարձակեցան լեռներուն վրայ գտնուած ապստամբներուն վրայ անոնց ետքուստներ պատճառեցին և ստիպեցին որ Էնպայի կողմը փախչին։

*** Հեռագրական գիծին նորօրեայ թեան վերսկսած են։

*** Թէեւ որոշ տեղեկութիւններ չկան Ասիրէն մեկնող ապստամբներուն մասին, բայց կը կարծուի որ Սանապի կողմը ուղղուած են։ Իրենց թիւը ծանօթ չէ. նոյն իսկ եթէ միանան ապստամբներուն, որոնք Սանապէն փախչելով Մէնեմէի կողմը կը գտնուին, իրենց թիւը դիմին մեծ չպիտի ըլլայ, որովհետեւ այդ ապստամբներէն մեծ մասը Էնպա կը գտնուի։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԻԾԻ ԴԻՊՊԵՐԸ

Սելանիկէն կը գրեն թէ հելլէնական սահմանագիծին վրայ խիստ մեծ գործունէութիւն մը կը տեսնուի։ Դիպեթ բոլոր զէնքերը զինուած են, մանաւանդ Նարոտի կողմը սպառազինումը ծայրայեղ ասպիսնի հասած է։

*** Հելլէնական սահմանագիծին վրայ Բրեվեզայի և Թէղերոյի մէջ, լուսաբերկած ընդհարումները կը հաստատուին։ Թէղերոյի ընդհարումի միջոցին երկու կողմէն ալ կորուստներ եղան։ Դալով Բրեվեզայի ընդհարումին, Թանին կ'իմանայ թէ օսմանեան իշխանութիւնները սառաստանաւ մը նշմարելով, որ հակառակ հաստատուած կանոններուն ըստ ցանկին կ'անցնէր, կանոնական նշանները բրած են։ Բայց առաստանաւին նուազները, զանոնք նկատողութեան չառնելէ ետք, յանդգնութիւն ունեցած են կրակ ընելու օսմանեան զօրքերուն վրայ, որոնք ստիպուած են պատասխանելու։ Սահմանագիծի պահակ հելլէն զօրքերն ալ կրակ բրած են օսմանեան զինուորներուն վրայ։ Բարեբախտաբար մարդ չէ մեռած։ Թանին կ'ըսէ թէ ընդհանրապէս բոլոր սահմանագիծի հելլէն գիւղացիներուն զէնք բաժնուած է։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ըստ պուլկար թերթերու գրածին՝ Թուրքիոյ կար խան յանձնախումբը, որ Սոֆիա կը գտնուի, քանի մը օրէն պիտի աւարտէ իր աշխատութիւնները և այս առթիւ եղած համաձայնութիւնը պիտի ստորագրէ։ Երկու կառավարութիւնները դոհ են որ սահմանագծութեան խնդիրը նպաստաւոր ելք մը ունեցած է։ Օսմանեան պատուիրակները մէկ շաբաթէն Պոլիս պիտի վերադառնան։ Սահմանագծի մէկ քանի կէտերու մասին տակաւին անորոշ մնացած խնդիրները յառաջիկայ մայիսի պիտի կարգադրուին։ Պուլկար ստայանային պեռ տեղան մը ասած է թէ պարտ օսմանցի պատուիրակներուն։

ՄԻՎԼՈՒՈՅ

Այսօր Մարգարէի ծննդեան տարեդարձին առթիւ բոլոր նախարարութիւնները դոց են։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Քանի Հասմ Թաղիքիոյը կը հեռագրէ «Թարապլուզի խնդիրներուն առթիւ յուզումը կը շարունակուի մամուլին մէջ։ յուզուած է նաև հանրային կարծիքը։ Կառավարութիւնը այս բոլորին առջեւ անտարբեր կը մնայ և որոշած է աւելի գործոն վարմունք մը ցոյց տալ։ Հասարակութեան մէջ շրջան ղրոյցի մը նայելով մեծերը Իտալիա Թարապլուզի ծովեզերքներուն վրայ նաւային ցոյց մը պիտի ընէ, կէս-պաշտօնական Թրիպունա Թերթը, ժեօն Թիւրքի յարձակումներուն պատասխանելով կ'ըսէ թէ՝ Իտալիաներուն Թարապլուզի մէջ ցոյց տուած գործունեութիւնը, Իտալական շահեր տեղծած է հոն. անկարելի է թոյլ տալ որ այս շահերը վնասուին, կամ անոնց դէմ արգելք յարուցուին, Իտալացիներուն աշխատութեանցը դէմ տարօրէն և արուեստական մրցումներ առաջ բերելով։ Թարապլուզի Թուրք պաշտօնեաները մեղի համար չունին այն բարեկամական վարմունքը, ինչ որ ունի իրենց կառավարութիւնը, պէտք է այս հակառութիւնը վերջ դնէ։ ժեօն-Թիւրք կը ջանայ հանրային կարծիքը Իտալիոյ դէմ հանել. այս տեսակ բանի մը վրայ, Թուրք կառավարութիւնը նոյն ինք պէտք է ցուցի։ ձիտնայի տ'Իթալիա Թարապլուսէն լուր մը տուած է. որուն համեմատ Ֆէզզանի մէջ իբր թէ տեղացիները ըմբոստացեր են, իրենց վրայ դրուած նոր տուրքերուն պատճառաւ, երկու Թուրք սպաներ և շատ մը զինուորներ սպաննուեր են։

ՊԱՂՋԱՏԻՍ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ Խորհրդարանին փետր. 22ի նիստին մէջ, ընդդիմադիր կուսակցութեան պէտ Պ. Պալֆուր Պաղատաի երկաթուղիներու խնդրին վրայ ճառ մը խօսեցաւ և զրաղեցաւ գլխաւորաբար դէպ ին այն մասովը որ դէպի Բանիքին և Թէհրան կ'երթայ։ Մոռցուած չէ անշուշտ որ ապէք առաջ Պ. Լինչ կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած էր, ըսելով որ այս գծին համար Գերմանիոյ և Ռուսիոյ տրուած մենաշնորհները վտանգ մը կը կազմեն անգլ. վաճառականութեան համար։ Պ. Պալֆուր յիշեցուց որ Անգլիոյ վաճառականութիւնը միւս ազգերու կատարած առեւտուրէն ասան անդամ աւելի է և թէ սակացոյցի հաւասարութիւնը չի բաւեր լոգ, երաշխաւորելու համար անգլիական շահերը։ Ակնարկի այս մասին արտաքին գործերու Նախարար Սբր Էտ. Կրէյի պատասխանին դիմաւոր մասերը. «Գիտեմ թէ որքան մեծ է Պարսից ծոցին շուրջը գտնուած երկիրներուն մէջ Անգլիոյ վաճառականութիւնը։ Եթէ Պ. Պալֆուր իր վարչապետ եղած ատենը, Պաղատաի երկաթուղիին շինութիւնն, տարիա մենաշնորհը որուն ալեն առաջ ընելու էր։ Այսօր Թուրքիա և մենաշնորհին դերման տերերը պատ են իրենց գործին պէս շինելու դէին այն մասը որ օսմ. հողին վրայ կը գտնուի, որովհետեւ յանձնառութեան տեսերը պարտաւորած են արդէն։ Դալով դէին այն մասին որ Պաղատաէն Թէհրան պիտի երթայ, հարկ է ըսել թէ անգլեւուտ համաձայնութիւնէն առաջ, չենք գիտեր Պարլամանի հիւս. մասին մէջ մենաշնորհներ ձեռք անցնելու վրայ խորհիլ։ Անգլիական շահերը Պարսկաստանի հարաւային մասին մէջ միայն գիտենք ընդարձակել ուզեմ։ Մենք բոլորովին անվնաս չենք, ինչպէս կը կարծէ Պ. Պալֆուր. այս գիծերը օսմանեան հողին վրայ կը գտնուին և զանոնք շինելու համար դրամ պէտք է. արդէն քիչ ատեն առաջ, հաւանութիւն տուինք որ Թուրքիա իր մաքսատուրքերը 3 առ հարիւր աւելցնէ, բայց ան հարիւրին 4ի յաւելում մը կը պահանջէ։ Տարակոյս չի կայ թէ կ'ուզենք որ Թուրքիոյ նոր բէժիմը ունենայ ամէն միջոց կայս. ամէն մասերուն մէջ զօրաւոր կառավարութիւն մը հաստատելու համար։ Այս բանին համար դրամ պէտք է, բայց եթէ այս դրամը այնպիսի երկաթուղիի գծերու ծախսէ, որոնք մեր վաճառականութեան համար նպաստաւոր չեն, չպիտի հաւանի որ Թուրքիա իր մաքսատուրքը 4% աւելցնէ. ու այն ատեն միայն պիտի հաւանինք երբ Անգլիոյ վաճառականական շահերը պաշտպանուին։ Մինթէ իրաւունք չունինք պահանջելու Թուրքիայէն որ մաքսատուրքին յաւելումէն գոյացած հասոյթը գործածէ միայն երկիրը բարեկարգելու և կայսրութիւնը զօրացնելու. և ոչ թէ զինուորական և ուրիշ ճամբաներ շինելու որոնք անուղղակի կերպով մեր շահերուն կը մնասին։ Պաղատաի երկաթուղիին օսմ. հողին վրայ, դերմանական ձեռնարկ մը է. ասիկա ընդունուած է։ բայց եթէ օսմ. հողէն դուրս ելլէ, այն ատեն դիւանագիտական կացութիւնը ամբողջովին կը փոխուի։ Տարակոյս չկայ թէ այդ կացութեան խնդրարուլը չենք ուզեր քնաւ։ Ընդարձակ միջոցներ ձեռք առնելով ծովակէնները ջնջեցինք և Պարսից Ծոցը վաճառականութեան առջեւ մինչ բացինք։ Զենք փափաքիր երբեք ծոցին մէջ մանելու քաղաքականութեան մը հետեւիլ, երկիրներ գրաւել և իրաց ներկայ վիճակը խանգարել, այլ մեր փափաքն է լոկ մեր միջոցները ի գործ դնել, Պարսկաստանի մէջ մեր ունեցած շերքը պահպանելու համար։ (Բուռն ծափեր։)

ԱՍՆԿԱԼԻԹԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ

Բանկալթի զինուորական վարժարանը կերակի օր ասնեց իր հիմնարկութեան 75դ տարեդարձը։ Այս առթիւ, մեծ սեղան մը տրուեցաւ ցերեկը, վարժարանի պատուոյ սրահին մէջ։ Մեծ բակին վրայ բացուող մուտքի դուռը շքեղօրէն դրօշազարդուած էր։ Երկու կողմը զինանշաններ դրուած էին, իսկ մէջտեղը օսմ. դրօշակը կը ծածանէր։ Նոյնպէս փողոցին վրայ գտնուող երկաթէ ցանկը դրօշակներով ծածկուած էր։ Գոգեր դրուած էին մեծ մուտքի սանդուխներուն վրայ։ Սեղանին ներկայ գտնուեցան Մեծ Եպարքոսը, նախարարները, Մ. և Ց. Քոմիթէի լիազօր Թալատը, Գոլիս գտնուող բոլոր զինուորական կցորդները և վարժարանի բոլոր աշակերտները։ Մերկոյտի փոխ նախագահ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա, որ դրդոցեն եկող աշակերտներուն երկրորդ երիցագոյններէն է, եւս ներկայ էր։ Իսկ առաջին երիցագոյնը Հաճի Հիւսէին փաշա, թէեւ ծանրապէս հիւանդ, շատ ուզած էր ներկայ գտնուիլ հանդէսին, սակայն բը-ժիշկները չէին թոյլատրած։ Նիզակակիրներու ջոկատ մը սեղանէն քիչ առաջ դրած էր Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի բնակարանը զոյն վարժարան առաջնորդելու պատասխան կառքով։ Հանդէսը, ինչպէս կը վայլէ զինուորականներու, իրական յարգանք մը եղաւ վարժարանի կոչնականներուն մասնաւորապէս։ Սեղանէն ետքը վարժարանի անօրէն Վէհիպէյ, որ նախ և առաջ խօսք առաւ, ցուցնելով շնչառելով իր յարգանքը յայտնեց այս վարժարանէն ելլող և մեանող սպաներու յիշատակին։ Իրմէ ետքը մաւէյալ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա խօսք առաւ թէ՝ կսպասէ և թէ երիցագոյն աշակերտ հաճի Հիւսէին փաշայի կոչէ։ Մէկ քանի հին յիշատակներ պատմեց և շնորհակալութիւն յայտնեց վարժարանի անօրէնութիւնն իրենց մասին ցոյց տրուած յարգական նշաններուն համար։ Պատերազմական նախարարաց Մահմուտ Շեվքէթ փաշա, լեռայ երկարօրէն խօսեցաւ Օսմանեան բանակին և այն կատարելութեան առթիւանին վրայ, որուն պէտք է հասնի։ Զինուորականներու դէպի հայրենիքը ունեցած պարտականութիւնները թուեց և ներմապէս բարեմաղթութիւններ բրաւ բանակին ու երկրին մեծութեան մասին։ Սուլթանի առաջին թիկնապահ զօրավար Մուրշիտ փաշա, վերջին խօսքը առաւ ներկայներուն հաղորդելով Սուլթանին ողջոյններն, որ սրտով ներկայ է սեղանին, բաւ։ Ծանուց թէ վեհապետը ոսկի մեդալներ մը զրկած էր, իր անունին սիրելի սպաներուն, զօրավարներ ապտնեբուն բերիցագոյնին զօրավար Հաճի Հիւսէին փաշայի, օրուան հանդէսին ի յիշատակ։ Ցեռոյ ամէնքը ոտքի ելան և ձեռքերնին երիցնք բարձրացուցած, աղօթք մը արտասանեցին սրտի նախագահեց վարժարանի առաջին հաճան։ Սեղանին միջոցին զինուորական նուագախումբ մը դեղեցիկ կտորներ նուագեց։ Ապա վարժարանի աշակերտները հաստատուեցան մեծ բակին մէջ մարզանքներ կատարեցին։ Ղազի Մուխթար փաշա նոյն պատիւներով իր բնակարանը տարուեցաւ։ Այս հանդէսը բոլոր ներկաներուն մէջ անշուշտ քաղցր յիշատակ մը պիտի թողու։

ՕՈՅՆ ԴՈՊՐՈՅՆԵՐԸ

Վօտինայի Մեարոպոլիսը կը ծանուցանէ Ֆէլերի պատրիարքարանին թէ իշխանութիւնները կը սկսին գոյել այն դպրոցները, ուր հանրային կրթութեան նախարարութենէն չվկայուած ուսուցիչներ կը պաշտօնավարեն։

ՎԻԼԼԱ ԱԼԱԹԻՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

Սելանիկէն կերակի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ՝ շաբաթ օր Ապաբլ Համիտի բնակած վիլլայի հոկողութեան պաշտօն ունեցող պահապաններէն ատանպակա Եւսուֆ հրացանով սպաննած է տեղակալ Օսմանը որ նոյնպէս վիլլայի պահապան խմբին կը պատկանէր։ Սելանիկեան Թերթի մը խմբագիրը զինուորական քննիչ Համտի փաշայի հետ առանցքութիւն մը ունեցած է տեղակալ Օսմանի սպաննութեան առթիւ։ Զօրավարը յայտարարած է որ առաջուն Օսման ապտակած ըլլալով Եւսուֆը, մարդասիրութեան, այս վերջինը ուզած է վրէժ լուծել։ Այս ոճիրը ուրիշ նշանակութիւն չունի բան Համտի փաշայի։

ՀԱՆՐ. ՇԻՆ. ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սապահ կ'իմանայ թէ՝ հանրային շինութեանց նախարարութիւնը երկու նախարարութեանց բաժնելու որոշումը արդէն է։ Կը յուսայ թէ՝ Կ. Պոլսոյ երեսփոխան Գր. էֆ. Զօրապ առեւտրական նախարար պիտի անուանուի, գալով հանր. շինութեանց նախարարութեան, Հարանի նախկին ընդհանուր հրամանատար Սամի փաշային առաջարկուած է։

Օրուան Դէպքեր

ԳՈՂԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

— Առջի օր սահմանութիւնը կրցաւ վերջապէս ձերբակալել գողերու խումբը, որոնք անցածները եվգաֆի նախարարութեան արկղը խորտակած էին, ինչպէս նաեւ ուրիշ գողութիւններ ըրած և որոնք, հակառակ բոլոր խուզարկութիւններու և սահմանութեան ջանքերուն, արդարութեան ձեռքէն կը փախչէին։ Լօմպարտիոյ Խրիմոյի խանութին մէջ գողութիւն մը փորձած ատենին, եվգաֆի նախկին պաշտօնական ատեր, ձերբակալուեցաւ։ Խանութ մանել յաջողելով՝ կը փորձէին ապակեայ դուռ մը կտրել համար բանալու համար։ Կտրած ապակիներուն հատած ոտմուկը սահիկներուն ուշադրութիւնը գրաւեց. որոնք վաղեցին գողութեան վայրը։ Գողերը ինքզինքնին վրառնդի մէջ զգալով փորձերին փախչիլ։ Ոստիկանները հետեւեցան ինկան և յաջողեցան մին ձերբակալել։ Աւելի հաւանաբար արդի խորտակիչ Գոսթին էր։ Իր ընկերներն են Մարգօ, Գոլտա և Մեհմետ, որոնցմէ երկուքը ունցած օր ձերբակալուեցան։ Միւսները փութով կը փնտռուին։

ՇՈՒՇՆԱՅԻՆ ԱՐԿԱՆ.— Արկած մը, որ բարեբախտաբար ծանր հետեւանքներ չէ ունեցած, շաբաթ իրիկուն տեղի ունեցաւ Շերքէթի մէկ շքեղանաւին մէջ որ ժամը 6ը 45 անցած մեկնած էր կամաւորներ դէպի հերոսական եղերքը։ Շոգենաւին զեկը աւրուեցաւ։ Անմասամ Գէլիպ հնաւամասոյցը հասած տեղն և մաղ մնաց որ խրեր. որդարեւ ներքնը ծովուն յատակին դպած էր, բայց չնորհիւ նաւապետին մեկ ճարտար հրամանին, նաւին ջուրին վրայ եկաւ։ Բայց վատանդը սակաւին չէր անցած. զեկը չէր գործեր և շոգենաւը հոսանքէն քշուելով, դրեթէ մինչեւ ասիական եղերքը գնաց։ Բազմութիւնը խանուած էր մէջը և սարսափը տիրած ամենուն վրայ։ Սրտաճմլիկ ձայներ կը լսուէին կիներու յատուկ բաժնին մէջէն, թէեւ երիկմարդիկ ալ մեծ քաջութիւն մը ցոյց չէին տար։ Բարեբախտաբար շոգենաւը կրկին պատասխանով է և տեսը շնորհիւ նաւապետը կերցաւ, մեծ դժուարութեամբ, վերադառնալ Անմասամ Գէլ։ Հոն ուղեւորները փոխադրուեցան ուրիշ շոգենաւ մը և իրենց ճամբան շարունակեցին։

ՀՐԴԵՀ.— Կիրակի իրիկուն հրդեհ մը ծագեցաւ Մեծ Կղզի և Ցանաց հատարուածքներուն երկուս վարժարանը, որ Այի Տիմոթիի եկեղեցիին շրջափակին մէջ կը գտնուի, մոխիր դարձուց։ Դպրոցը 1500 ոսկիի ապահովագրուած էր։ Հրդեհը վառարանի մը յառաջ եկած էր։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ 57ՐԴ ԹԻՒՍ

ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ԻՆՁՈՒ ՎԵՐԿԱՐԱԳՈՒՄԻ

ՈՁԽԱՐԱՇԱՄԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՊԻԻՑՃԷՆ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ գործեց, ժամը 10.40ին նախագահութեամբ Ահմէտ Բիզա պէյի։ Նախորդ նիստի ատենագրութեան ընթերցումէն յետոյ, խօսք առաւ ժողովրդական բառիթէն Հաճա Վասֆի էֆ. և առաջարկեց որ ինչպէս Ճավիտ պէյի ճառը նոյնպէս միւս քննադատութեան ճառերն ալ՝ պիտանի առթիւ, արգելուին և ցրուուին։

Նախագահը առաջարկեց թագրիր մը ալ նախագահութիւն Ֆէյզի էֆ. (ժողովրդական բառիթէն) պնդեց թէ՝ Ճավիտ պէյի ճառը տպել տալու առաջարկն ալ առանց թագրիրի ընդունուած էր։ Նախագահը և կեդրոնը դարձեալ չընդունեցին. այն ատեն Հաճա Վասֆի էֆ. պատասխանեց թէ՝ կ'երեւի Երեսփ. Ժողովը այնքան համոզիչ չէ գաբ Ճավիտ պէյի պատասխանը, որ քննադատներուն խօսածը չուզեր հրատարակել ասալ։

Կարդացուեցաւ և պիտանի յանձնաժողովին զրկուեցաւ Մերկոյտին մէջ թէղքերեն օրով, պատասխանելով Երեսփ. Ժողովին, կ'ըսեր թէ՝ Երեսփ. Ժողովը չի կրնար անցեալ տարուան Ցունիս ամսեանը ամբողջութեամբ առնել, քանի որ միայն 15 օր աշխատած է և կ'ուզեցեր թէ՝ պէտք է մնացեալը վերադարձնեն։

Նոյնպէս պիտանի յանձնաժողովին զրկուեցաւ այն թէղքերեն, որով Մերկոյտը կը ծանուցանէր թէ՝ իր պիտանի մանրամասնութիւնները քննելու իրաւունքը իրեն կը պատկանի։

Պարպատաան ներմուծուելիք ապրանքներուն թրանզիթի պայմանագիրը վեց ամիս ըլլալով, կառավարութիւնը կ'առաջարկէր իսը ամիսի բարձրացնել։ Ժողովը ընդունած և Մերկոյտին զրկած էր այդ օրինագիծը, որ կը վերադարձնէր զայն Երեսփ. Ժողովին, յայտնելով թէ՝ այդ իրաւասութիւնը գործադիր իշխանութեան կը վերաբերի և կ'առաջարկէր վերադարձնել անոր։ Զրկուեցաւ արտաքին գործերու յանձնաժողովին։

Օսմ. հեռագրական գործակալութիւնն մը հաստատելու համար կառավարութիւնը կ'առաջարկէր օր անոր դաւառներու մասնաճիւղերուն կողմէ քաշուելիք հեռագիրներուն վարձք չառնուի։ Ցանկնամեծողովը քննելէ յետոյ կ'առաջարկեր Ժողովին վերադարձնել ներքին գործոց նախարարին որպէս զի անգամ մը եւս խորհրդակցութիւն կատարուի։

Ափրիկեան Տրիպոլսոյ երեւելիները ելրնք առանձինն հեռագրերով իրենց գոհ ըլլալը կը յայտնէին զինուորագրութեան օրէնքէն։

Սամսոնի երեսփոխան Մէհմէտ Ալի պէյ թագրիրով մը կ'առաջարկեր մեկ ամիս եւս (ապրիլ) յետաձգել արշաւանամարը, նկատելով որ այս ատրի ձմեռը սառակ եղաւ։ Յետաձգուեցաւ Ժողովի Բ. մասին, որպէս զի ներկայ գտնուի եւեւմբական նախարարը։

Կարդացուեցաւ Լաւթի Ֆիքրի պէյի մէկ թագրիրը —տրուած շաբաթ օր— որով կ'ըսեր թէ՝ Պոլսոյ պաշարման վիճակի պայմանաժամը կ'աւարտի փետր. ամսոյ վերջ, բայց կառավարութիւնը առանց երեսփ. Ժողովին գիտութեանը, ինչպէս կը լսենք Թերթերէն, այդ պայմանաժամը երկարաձգած է մէկ տարի և կ'առաջարկէր որ Հաճիզը փաշա այդ որոշումը անպատեհառ Երեսփ. Ժողովին բերէ։

Նախագահը առաջարկեց օրակարգ անցնել, թէեւ եղբրանին ձայներ կ'առաջարկէին մերժել այդ թագրիրը։

Լ. Ֆիֆրի.— Ինչպէս բոլոր փետրուարի վերջը կ'աւարտի պաշարման վիճակի պայմանաժամը. բայց կ'իմանանք թէ՝ տարի մը եւս կ'ուզուի երկարաձգել և այդ բանը կ'ըլլայ առանց այս Ժողովին գիտութեան։ Եթէ կառավարութիւնը կը կարծէ թէ՝ Պոլսոյ պաշարման վիճակը անհրաժեշտ է որ շարունակուի, թող գայ բացատրութիւններ տայ և իր պատճառաբանութիւնները ընէ. որովհեւեւ մենք քաջութիւն մը ցոյց չէին տար։ Բարեբախտաբար չգտնուեցաւ կրկին պատասխանով է և տեսը շնորհիւ նաւապետը կերցաւ, մեծ դժուարութեամբ, վերադառնալ Անմասամ Գէլ։ Հոն ուղեւորները փոխադրուեցան ուրիշ շոգենաւ մը և իրենց ճամբան շարունակեցին։

ՀՐԴԵՀ.— Կիրակի իրիկուն հրդեհ մը ծագեցաւ Մեծ Կղզի և Ցանաց հատարուածքներուն երկուս վարժարանը, որ Այի Տիմոթիի եկեղեցիին մէջ կը գտնուի, մոխիր դարձուց։ Դպրոցը 1500 ոսկիի ապահովագրուած էր։ Հրդեհը վառարանի մը յառաջ եկած էր։

Ելեւմտացոյցի յանձնաժողովին անգամ Ֆարսաքի էֆ. հարկ եղած բացատրութիւնը տալէ ետք, խօսեցաւ Էմբուլլահ Էֆենտիէն կրթ. Նախարար ըսելէ ետք թէ հանր. պարտուց վարչութեան հաստատելուն շնորհիւ պետութեան վարկը վերահաստատուեցաւ և կարելի եղաւ նոր փոխառութիւններ կնքելու, շարունակեց հետեւեալ խնդիրով. «Ճավիտ պէյի նախարարութեան թուականէն ի վեր մեր ելեւմտական կացութեան մէջ նոր փոփոխութիւններ կնքեցինք առանց հանր. պարտքի մինչարարութեան դիմելու։ Մեր ա. փոխառութիւնը կնքեցինք 1854ին, երբի պատերազմն առաջ։ Այս փոխառութեան դէմ ցոյց տուինք Եգիպտոսի եկամուտ։ 1855ին կնքեցինք երրորդ փոխառութիւնը Ֆրանսայէն և Անգլիայէն։ Ֆրանսա նոյն առնէն ի վեր մեզի համար ցոյց տուած է բարեկամութիւն։ այս փոխառութիւններու հետեւանքն եր այն համարութիւնը, զոր եւրոպական պետութիւնները ունեցած էին Խաթիբ Հիւմայունի հրատարակումն վրայ։ Սահմանադրութեան հռչակումով այս համակրութիւնը աւելի շատցաւ։ 1871ին երրորդ փոխառութիւն մըն ալ կնքեցինք, իսկ 1899ին չորրորդ և 1904ի հինգերորդ փոխառութիւնները կնքեցինք։ Պեռութիւնը չկրցաւ իր 300 միլիոն ֆրանքի պարտքը հատուցանել և մնացեալ։ Սաստ վրայ Հանր. Պարտքը տանելու պետութեան հաստատները գանձելու և պարտքերը հատուցանելու պաշտօնը։ Այսօր մեր ելեւմտական վիճակին բարելաւման շնորհիւ հեռացեալ մեր անաբասկան անկախութիւնը ձեռք կը բերինք։

ՇԵՆԻՔ եկ Մուհիբ պէյ.— Հանր. Պարտքի համար այս տարի յատկացուած ենք 791,381,200 ղրշ., տակաւին երբ տարի վրայ բարձենք 1911ի փոխառութեան 56,600,000 ղրշ.ի տոկոսն ու գլխավորը զոր պիտի տկսինք վճարել երբ փոխառութեան թուականը հրապարակ եկեն, հանր. պարտքի տրուած դրամը պիտի ըլլայ 848 միլիոն ղրշ.։ Ֆրանսա 4 միլիոն ֆրանք հասոյթ և 966 միլիոն ֆրանք պարտք կուտայ, այսինքն իր հասոյթին հարիւրին 23ը պարտքերուն կուտայ։ Իսկ մենք 28 միլիոն ոսկի հասոյթ ունինք և 8 միլիոնը պարտքի կուտանք, այսինքն մեր հասոյթին հարիւրին 30 համեմատութեամբ։ Ըսել է որ աշխարհի վրայ ամենէն աւելի պարտքոտն ազգը մենք ենք։ Իրաւ է որ մեր երկիրին մէջ թաղուած գանձեր կան, սակայն մինչեւ որ եւրոպական երկիրներու ասոնցմէն հանինք, շատ ժամանակ ու շատ դրամ ծախսելու պէտք ունինք։ Պէտք է որ ազգանք խնայողութիւններ ընելու մեր ելեւմտաց

ցոյցէն, որպէսզի մեր պարքը նուազի։ 56 տարիէ ի վեր մեր վրայ բարդուազ պարքերուն մէջ ամբ տարեան պատասխանատու է կառավարութիւնը։ 1908ի փոխառութեամբ 21 միլիոն 830 հազար ղրշ., 1909ի փոխառութիւնը 36 միլիոն 440 հազար ղրշ., իսկ 1910ի փոխառութիւնը 56,618,000 ղրշ.ի տարեկան գումար մը բարձրց մեր ընդհանուր պարքին վրայ։ Մեր երեք տարուան մէջ կնքած փոխառութիւններուն համար տարեկան 140 միլիոն ղրշ. տոկոս կուտանք։ Ահա թէ ինչ բրած է այն կառավարութիւնը զոր Ճաւէտ պէյ երկինք հանեց։ Փոխառնուած դրամներով մեր երկաթուղին, մեր նաւահանգիստը չենուեցաւ, մեր ամառները մէկեղեր բերուեցան։

Հօճա Ֆեհմի (հեգնելով).— Ո՞ր բանակը կազմակերպուեցաւ, մեր ապառամբութիւնները զսպուեցան։

Շեֆիգ էլ Մուէյեհ (չար.) — Պատերազմ. ելեւմտացոյցին վիճաբանութեան առեն տարը վրայ ալ պիտի խօսիմ տարեկան քաշուելու պատերազմ. Նախարարէն։ Փոխառութեան խնդիրը կապուած է մեր գոյութեան և անկախութեան հետ։ Այս վերջին փոխառութեան միջոցին դուռ չմնաց որ չդարնենք և ամէն կողմէ մեր արժանապատուութեան և անկախութեան սպառնացող առաջարկներ ըրին, պէտք է մեծապէս գոհանանք մեր պիտանէն։

Ժողովին երկրորդ մասը սկսաւ ժամը 2½ին և չարունակուեցաւ հանր. պարքի պիւտճէին վիճաբանութիւնը։ Հեռագրեալ խօսեցան նաև Գոչօ, Հաֆզ Իպրահիմ, Հօճա Հասան էֆ.ները, ուրկէ վերջ ժողովը ընդունեց ամբողջութիւնը և անցաւ գլուխ առ գլուխ վիճաբանութեան։

Այս միջոցին ելեւմտական նախարարը ներկայ ըլլալով, նախագահը խօսք առաւ անոր՝ օրպէս զի արջառանամարի տաքիւ Սամսոնի երեսփոխանին տուած թաղթերին պատասխանէ։

Ճաւիտ պէյ ըսաւ թէ՝ արդէն կառավարութիւնը ձերան խնայութեան պատճառաւ արջառանամարը ամիս մը յետաձգած էր, բայց եթէ ամիս մը ևս, տարինքն ապրիլն ալ յետաձգէ, այն տեղն պետական գանձը 300,000 ոսկիի վնաս մը կ'ընէ. ի՛նդունիմ, բայց յառաջիկայ տարի, ըսաւ, յանցանքը ելեւմտական նախարարին չդառնէ, երբ հասոյթը պակսի։

Բահմի պէյ առաջարկեց որ միայն այն տեղերը ամիս մը ևս արջառանամարը չկատարուի, ուր ձմեռը չատ խիստ եղած է։

Հակառակ բուռն բողոքներու՝ Ժողովը ընդունեց այս առաջարկը։ Նիստը փակուեցաւ ժամը 4½ին։ Այսօր Նիստ չկայ Մեվլուտի տօնին առթիւ։

Գրիգոր

Ազգային Կեանքը

ՊԻԼԷՃԻԿԻ ԽՆԴԻՐԸ

Պիլէճիկի Թաղ. Ժողովը կը հեռագրէ թէ՝ եկեղեցին բացուած է, Սահակիանոս որդւանի ջանքով։ Նոյնիմաստ հեռագիր մը ալ Սահակիանոս Եպս.է եկած է։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՑՈՒՐԸ

Թոփ-Գափաւ Թաղ. Խորհուրդը կը տեղեկացնէ թէ՝ ազգ. վարժարանի շէնքէն կալուածատուրք կը պահանջէ կառավարութիւնը ըսելով թէ՝ այդ շէնքը իրրեւ վարժարան արձանագրուած չէ կառավարութեան տօմարին մէջ, և կ'սպառնայ, եկեղեցիին կալուածներէն մին գրաւել տուրքի փոխարէն։ Տնտես. Խորհուրդի առաջարկով Պատրիարքարանը պիտի դիմէ կառավարութեան, որպէս զի այդ շէնքը իրրեւ վարժարան արձանագրուի։

ՆՈՐ ԱՌԱՔՋՆՈՐԴ

Արաբկիրի գաւառական ժողովէն տեղեկագիր մը հասած է Պարտիրքարան, որով կ'իմացնէ թէ՝ Գորեգին վրդ. Խաչատուրեանը Առաջնորդ ընտրուած է նոյն վիճակին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԴՈՐՍԵՐ

Երուսաղէմի տեղապահին տեղեկագրութեան վրայ, Խառն Ժողովը հաւանական է որ իր վաղուան նիստին պատասխանի մը որոշէ ներկայ գանուելու համար Մխբանական ժողովոյ նիստերուն և հսկելու համար ընտրական գործողութեանց օրինաւորութեան։ Այս պատասխանը Վարչութեան անդամներէն պիտի ըլլայ այս անգամ, որովհետեւ իրրեւ ներկայացուցիչ պիտի գանուի։ Սահմանադրութեան կէտ առ կէտ գործադրութեան համար։ Մխբանական Ներքին կանոնագիրը որ մինչեւ հիմա գործադրութեան մէջ էր, նոր կանոնագրի մը պարտաւորութեամբ կէս մը դադրեալ է, բայց քանի որ նոր կանոնագիրը չէ վաւերացած դեռ Ազգ. Ժողովէն, հինը գործադրութեան մէջ պիտի գանուի։ Միայն դիտելի է որ նոյն ինքն մխբանութիւնը իր անդամներու մեծագոյն մասին ներկայութեամբ գումարուած նիստերու մէջ, որոնց ներկայ գանուած է արդի Պոլսոյ տեղապահ Տ. Վահրամ Ս., որոշագրած է կարգ մը տրամադրութիւններ նոյն իսկ պատրիարքական ընտրութեան վերաբերեալ յօդուածներէն։ Արդ, երբ ներքին կանոնագրին գործադրութիւնը խնդրոյ ներքեւ է, Երուսաղէմի պատրիարքին ընտրութիւնը պէտք է կատարուի Սահմանադրութեան մէջ գծուած եղանակով։ Ապրին ընտրութիւնը կատարող Ազգ. Ժողովի և զայն վարողներ կառավարութեան ճանչցած օրէնքը Սահմանադրութիւնն է։ Ու Երուսաղէմի պատրիարքը պէտք է ընտրուի Սահմանադրութեան դծած կերպով։ Աւտարիկ օրէնքին էջ առ էջ գործադրութեան հսկելու և միաբաններուն պարտականութիւնն յիշեցնելով զանոնք խաղաղութեան և հաշտարար օրինապահութեան հրաւիրելու և անսասանները ընտրական իրաւունքէն զրկելով ի հարկին պէտք եղած կարգադրութիւնն ընելու համար կեդրոնէն պաշտօնական անձի մը ներկայութեան պէտք զդացուած է. Տեղապահը, ինքն ալ ընականաբար ընտրելիներէն մէկն է և չուզեր միջամտել գործին, քանզի աստուածեան տուիր չտալու համար։ Ամէն պարագայի մէջ, երբ ներկայացուցիչը նշանակուի, Զաքէն վերջը միայն կրնայ մեկնիլ Պոլիսէն, որովհետեւ ուխտաւորական այս շրջանը և յառաջիկայ տօները յարմար առեն չեն ընտրութեանց ձեռնարկելու համար։ Տակաւին ոչ է ընտրելի չունի Վարչութիւն այս պաշտօնին։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ Ագրիպա էֆ. Սահակեանի հոգւոյն համար, անոր յիշատակը յաւէտ մեծարող բարեսէր անձնուրաստութիւն մը, Ներքէս էֆ. Օհանեանի միջոցով 50 օսմ. ոսկւոյ նուիրատուութիւն մը բրած է հետեւեալ հաստատութեանց. Ազգ. Հիւանդանոցին՝ 20, Գալֆեան Որբանոցին՝ 10, Շիշլիի Տիկնանց Մուրեան Որբոցին՝ 10, Միացեալ Ընկերութեան՝ 5, Ազգանուէր Հայուհեաց՝ 5։

ԾԱՏԱԼԻՆ ԴՐԱԴՊԵՐԸՆԴ

Վանայ Շատախ գիւղի մէջ ժողովրդական գործարան մը հաստատուած ըլլալը ծանուցած էինք, հրաւիրելով հեղինակները որ իրենց գրքերէն նուիրեն այդ գրադարանին։ Ս. էֆ. Դաւութեան իր աշխատասիրութիւններէն մէյ մէկ օրինակ Արեւելքի խմբագրութեան յանձնած է այդ նպատակով։

ՀԱՅԵ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԱՋԲԸ ԼՈ՛ՅՍ

Հին ոէժիմի առեն խստիւ արգիլուած էր Հայոց Պատմութեան ուսուցումը և Ազգ. Պատմութեան հեղինակներն ալ պատիժի ենթարկուած էին։ Երեկուընէ ի վեր սկսած է հրատարակուիլ Պատկերազարդ Հայոց Պատմութիւնը որ պիտի ծառայէ ամէն Հայու ծանօթացնել իր առնիւրին պատմութեան։ Ամէն օր պահանջեցէ՛ք բոլոր լրագրավաճառներէն. գիրքը աւարտելէն յետոյ գինը պիտի կրկնապատկուի։ Գեղարուեստի համար բաժանորդագրութիւն ամբողջ գիրքին 15 ղրշ., Պոլսոյ համար 13 ղրշ.։ Հասցէ՝ Պապ Ալի, Իքտամ խան, «Կիր Թէմպերկ» Մատենատուն, Սահակ Քիւրքճեան։ Գրակը 10 փարա։

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ժառանգաւորաց վարժարանը՝ գրագէտ-դաստիարակ, Տիրան Մանուկեանի՝ «Վարդան Մամիկոնեան, հայ բեկիի նպատակը» տղերգութեան ներկայացումով, առթի ունեցաւ երկրորդ անգամ ուխտաւորաց, մասնաւորապէս Երուսաղէմաբնակ հայազգիներու սիրան ու հոգին Հայու արիւնոտ անցեալով, որոնք ուրբ ու տխուր յիշատակներով օրօրեցու։

Աժայ 17ի Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը մէկին (ը. թ.) Ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ 300ի մօտ և ալ աւելի երկոտ հանդիսատեսներու ներկայութեան տեղի ունեցաւ յիշեալ տղերգութիւնը իր վերջաբանով, նաև մի տրամաբանակ —երեք քառկանները— կատարեալ գութիւն մը։

Ներկայացման սկիզբէն մինչեւ վերջ հանդիսականք առնասարակ գոհ և ուրախ տրամադրութիւն ցոյց տուին հեղինակ-գրիչ ունկնդրութեամբ, եթէ պակասութիւն մը ունէին՝ այն ալ որոշ դերասանական տիպահարութիւնները, և անկարելիր ծիծաղներն ու քանքանները էին։ Ինդոյին նոյն իսկ այն վայրկեանին՝ երբ Կարմիրն Վարդան նեռ մը կուրծքին վիրաւոր կարապի մը պէս, յաջնամարտ ոչերով դալուկ դէմքը միամօրն Շուշանիկ գրկին մէջ հանգչեցուցած կը հոգեվարէր։

Սակայն մեղադրելի չեն, ինչու որ այս երկրորդ անգամը կ'ըլլայ, որ Երուսաղէմաբնակ Հայեր տարիի ներկայացումներ տեսնելու առիթը կ'ունենան։ Վանքի մթամ հայերը նոյնպէս, քաղ գիտցած ըլլալով բատրոնի բարոյականի վրայ ունենալիք չինարար ու հրահանգիչ ազդեցութիւնը, յուսով ենք որ, մերթ ընդ մերթ չդիտի զլանան դիւրութիւն և արտօնութիւն տալ հայրենասէր ներկայացումներ տարքելու, յօգուտ երուսաղէմցի տարաբախտ հայերու, ի նպաստ այս ու այն Ազգ. Հաստատութեան, եւ ի փառս հայ լեզուի և հայ բատրոնի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՑԻ

ԱՐԱՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Ի ՆՊԱՍՍ

ՆՈՒԱՊԱՀԱՆԴԷՍԸ

Անցեալ շաբաթ գիւղ, Գասարգիւղի ձմեռնային թատրոնին մէջ, տեղի ունեցաւ Արամեան վարժարանի ի նպաստ տարբուած նուագահանդէսը։ Թատերասրահը և օթեակները ամբողջ գրաւուած էին հոծ և ընտիր բազմութեամբ, ուր կը նշմարուէին նաեւ օտարազգիներ։ Գասարգիւղ քիչ անգամ այսքան փայլուն, ճոխ և մ'այնքան գեղարուեստական երեկոյթ մը վայելելու բաղդը ունեցած է։ Ամէն ինչ լաւ կարգադրուած էր, սեղելով յայտագրէն մինչեւ այն քառասունի չափ նուէրները զոր վիճակահանութեամբ կ'տանային ներկանիներէն քաղդեսարելիները։ Վիլ տը Բառիի պարտաթուղթ, սակի և արծաթ ժամացոյցներ, տպարանական բառարան, նկարուն բարձեր, ճաշասեղան բառական, եւ. եւ.։ Վիճակահանութիւնը որ հազիւ քանի վայրկեան տեւեց, երբեք արգելք մը չեղաւ նուագահանդէսին ամբողջ հրապոյրին տրտայայտմանը։

Բանիցս բեմ հրաւիրուեցաւ Տ. Կոմիտաս վարդապետ որ յայտագրին մէջ նշանակուած երկու ազգային երգերէն զատ՝ ընդհանուրին փափաքին համաձայն երգեց նաև Կռունկը և Գուլբանկարզը, այս վերջինը — հարկ է ըսել — իր գրելու-գործոցն է՝ մ'այնքան գժուար իր գեղջկական անհնարաւոր և անհամեմատ բացագանչութիւններով տրնցմէ՝ գարնանագեղ փեռեկուսաղ հողին անմահ հառը կը հոսի կարծես և տրնցմով ժրայան բարի եղանները յառաջ կը վարին գաւառին իրրեւ ուշաթրի վարժագոյն կառքը։ Աշխատութեան յաղթանակը և գիւղին Ասուածացումն է այս երգը որուն անձկանօք կ'սպասէի։

Ցաւալի է որ Տ. Կոմիտաս էրգ կապեց այս երգը, գուցէ զգածուած մէկ քանի անկիւններէ փրթող անվայել ծիծաղներէ տրնց մէջ չի հայլիանար երբեք գիւղին գիտակից մաքրութիւնը և տեղծագործ ազնուութեան մկանտարուտ զուարթութիւնը։ Բայց ընդհանուրին ծափահարութիւնը կը գրկէր մեծ կդերակատարին երգերը իրրեւ հայ արտին ամենէն էքնաղ և ամենէն թաքուն գանձերը։

Օրիորդ Մաթի տիւ Շատիէն չատ հրապուրիչ էր իր հարմանակ և խիստ ճկուն ձայնով որ իրրեւ անենի ճառագայթ կը շարժէր ջութակին թելերուն վրայ, մանաւանդ Տէպիւտիի Նաւերգին և Սինիկալիայի Rhapsodie Piémontaiseին մէջ։ Եւ Պոլսոյ մէջ հազուագիւտ կը գտնեմ այսքան ճապաղ, դիւրաթեք և համարձակ տազանդ կիներու արուեստագէտ դասակարգին մէջ։

Ոչ նուազ շնորհաւորելի էր Օրիորդ Վ. Գէլլիկեի, Ռիպէնիքեանի la Nuitին մէջ մանաւանդ զոր երգեց դաշն և թրթռուն ձայնով։ Օրիորդ Մաթի տիւ Շատիէն և Գէլլիկեի երկուքն ալ արժանացան չքեղ ծաղկեփունջներու։

Իսկ դալով Հէկէյի, աւելորդ է գովել զինքը, քանի որ ինքը հանրածանօթ վարպետն է Պոլսոյ մէջ, ինչպէս որ աւելորդ անգամ մը ալ ապացուց Մոցքովսքիի Tarantelleին և Լիզդին երկու հունգարական rhapsobieներուն մէջ մանուանդ օրանք ձոնքի անսովոր ճարտարութիւն կը պահանջեն։

Սոյն նուագահանդէսը տարբեր յանձնախումբը արժանի է ամենուս ջերմ շնորհաւորութեան՝ իր անթերի խնամքներուն համար։ Այէն անկողմնակալ մարդ պիտի դրուատէր յանձնախումբին ժրաջան հոգատարութիւնը, մանաւորապէս Պ. Ժ. Փափազեանը որ ոչինչ խնայեց նուագահանդէսին չքեղ փայլին և ամբողջական ճաշակին համար։ Արամեան վարժարանի ի նպաստ տրուած այն նուագահանդէսին զուտ հասոյթը եղած է իբր 150 ոսկի, բան մը որ գրեթէ անասելի է ուրիշ վարժարաններու համար։ Կը մաղթեմ որ այս նիւթական բաղդաւորութեան հետ վարժարանը ունենայ նաեւ ուսուցիչներու աւելի գոհացուցիչ ամբողջութիւն մը՝ աւելի ճոխ և աւելի արդիական յայտագիրով աւելի խնամք տարուի ներքին կենցաղութիւններու տեղի չտալու և իրենի հատուցանելու արդար պահանջումները գոհացնելու։ Հակառակ պարագային, պիտի մաղթէի որ...— Ինչ գեղեցիկ տնանկնալ — Տ. Կոմիտաս վարդապետն ըլլար «մշակողն ու դաշնակողը այդ «կնճռուութեանց, ինչպէս որ «մշակողն ու դաշնակողը» եղած է նուագահանդէսին յայտագրին մէջ նշանակուած զոյգ ազգային երգերուն։

Ե. ԴՕԼԱՆՃԱՆԱՆ

ՄԵՐ ՌՕՏՈՍԹՈՅԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արեւելքի Ռօտոսթոյի գործակալն է Տիար Միհրան Ջամիլ-ղեան, որուն կրնան դիմել հարիւ ունեցողները ու բաժանորդ արձանագրուիլ փափաքողները։

Վերջին Ժամ

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ԵՐԿԱՐԱՁԳԵՒԱԾ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը կը հաղորդէ Մամուլին. «Թէեւ Պոլսոյ պաշարման վիճակի այժմեանամսը կ'աւարտի այսօր, սակայն նկատելով որ տեղական անդորրութեան և բարեկարգութեան պահպանման միջոցներու յատուկ ստորկանական և ստորկան-դիմնարարներու վերակազմութեան օրինագիծը և երկրին անդորրութեան հետ սերտ առնչութիւն ունեցող կարգ մը օրինագիծերու փոփոխութիւնները չեն աւարտած, այս պատճառով անյարմար դատուած է վերցնել Պոլսոյ պաշարման վիճակը և Նախարարաց Խորհուրդի որոշումով անպարման երկամ, բարձրուած է։ Այս որոշումը վաւերացուած է կայս. իրատէով»։

*** Մ. Ա. Ց. խուրդարանական կուսակցութիւնը երէկ Խորհրդարանի մէջ նիստ գումարելով խորհրդակցութիւններ կատարեց Պոլսոյ պաշարման վիճակի երկարաձգման խնդրի մասին և յարմար դատեց երկարաձգել Պոլսոյ պաշարման վիճակը։ Հետեւաբար պաշարման վիճակը վերցնելու համար Լուֆթի Ֆիքրի պէյի կողմէ տրուած թաղթերը պիտի մերժուի՝ երբ հինգշաբթի օր վիճաբանութեան դրուի։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱ

Պատերազմական նախարարութեան պատճէին վիճաբանութիւնը շաբաթ օր Օսմ. Խորհրդարանի մէջ պիտի սկսուի կատարուիլ և ամէն ջանք ի գործ պիտի դրուի, որպէսզի քանի մը օրէն աւարտի, որովհետեւ Մահմուտ Շեվքէթ փաշա Ռումելի պիտի մեկնի, ժանդարմերիի վերակազմութեան և Բ. Գ. զօրաբանակները քննելու համար։

ՊԱՂՏԱՏԻ ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Հաւատաւոր աղբիւրէ կը լսենք թէ՝ Պաղտատի կուսակալ Նազիմ փաշայի հրաժարման հետեւանքով, կառավարութիւնը անոր տեղ նոյն պաշտօնին պիտի կոչէ դատական նախարար Նէճմէտտին պէյ, անոր տալով լայն իրաւասութիւններ, հարկ եղած բարեկարգական միջոցները ձեռք առնելու համար։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Ատանայէն երէկի թուականով Բ. Դրօշան հառած հեռագիր մը կը տեղեկացնէ թէ՝ Ատանայի կուսակալ Ճէմալ պէյ ապաքինի սկսած է։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԻ ԽՆԴԻՐ

Հելլէն դեսպանատան գործակատարը Պ. Ալէքսանդրօրուլօս երէկ Բ. Դուռ երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Ցալէ. պէյ Գուլամճեանի հետ, սահմանագլխի ընդհարումներու մասին։

*** Կը տեղեկանանք թէ սահմանագլխի ընդհարումներու քննութեան համար թուրքահելլէն կառավարութեանց կողմէ զրկուած Արիֆ պէյ և Մ. Գոմանուրան, իրենց քննութիւնները լրացնելով բրօթօքոլն ալ ստորագրած են։ Այս ընդհարումներուն մէջ երկու կողմի զինուորներն ալ յանցաւոր նկատուած են և որոշուեր է սահմանագլխի երկու կողմի զինուորներն ալ փոխելով՝ նորեր դնելով այդ տեղերու զօրանոցներուն մէջ։

ԲԷՅՈՒ ՇԱՆԻ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԸ

Հրապուրիչ տեսարաններ կը ներկայացնէ Սիհկմաթօկրանը Բաթէ Ֆրէրի, որ ամէն գիշեր խուռն բազմութիւն մը կը քաշէ Թէպէ Պաշիի ամփիթատրոնը։ Երէկ իրիկուընէ՝ նոր կանոնագիր որ կը տեւէ մինչեւ Ուրբաթ։

ՇԱՐԳ ԽԱԼԸԼԱՐԸ

Շարգ խալըլարրնրն բէք գաստիպ զէմանլարան պէրու հեռ ալարը չեօրէթ վէ պանլարա կէօռԷրիլէն բաղպէթ ատրլար թէվալի էթտիքճէ արթմըշ վէ զէմանըմրդան մէրթէպէի դայէյէ վատալ օլմըշ սրը։

Շարգ խալըլարրնրն տայանրգալը օլմատը մենաւճաթրնրն կիւզէլիլի նագչլարընրն ճաղիպէլի դարապէթի, պալալարրնրն նէֆտէթի, երգալը սանալի վէ հէվէքտարանրն թէհլիւրիւրիի ճէլպ էթմիշ սրը։

Ֆագաթ չաւ ճիհէթ նաղարը տրգգաթալընմալը սրը քի, էնֆէս էլ նէֆտիս (ok s'koylը) օլան նատտէ խալըլար հէր վագրթ իմալ էտիլէմէզ, պանլարրն հաւասլի ամիլլերինն քէյֆ վէ արղուսրնա մութէվագրթ սրը։

Գինաէն ալէյ՝ սորրլարրն ճերէյանը նէթիճէսինտէ զուհուր իտէն տէվրը ինգելլարը իգթիսատի իւզերինէ, հայաթ միւպարէզէսինտէ սանայի սուր իսթիմալ էտիլերէք պէղուլմագտա իքէն՝ Իզմիր խալը միւհասիլլերի խալը սանաագրնրն ճհեսը մագտատը թէրագգրբէրվերանէսիլլէ թէվհիտի ումուր վէ մէտայի էտէրէք, Օրիհնըլլ Քարքէր Մենիֆէհէյրա Լիմիթրրս գումբանեսրնը թէէսիս ելլէտիլէր։

Գումբանեանրն Տէրսաաէթէտ, Պէյ Օղլունտա Ճաատէի Բէպիրատ քեսրին մաղազատը հագիգաթէն պիր միւգիխանէ սատա էտիլմէյէ չայան օլուպ, էն միւշքիլբէսէնալէրին (գժուարահան) պիւէ կէրէք մօռեղ վէ կերէք ծիյար ճիհէթինէն մէմնուն օլաճագլարը չիւպհէօղ սէր։

ԴԱՒԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

28/13 Փետր.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ ղրշ.		101—09
»	վար գին	101—08
»	բարձր գին	101—12
»	գոցուեցաւ	101—10½
Բաւ. Երկ. բացուեցաւ	ֆր.	218—50
» » վար գին	»	218—25
» » բարձր գին	»	218—50
» » գոցուեցաւ	»	218—25
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	16—20
» Ժաւրեանս	»	8—85
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—67
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	50—
» » Օսման.	»	1—05
Գրէքի Ցօնս. Լիմիթատ. հին Ֆր.		337—
» » » նոր	»	272—
Թրանսվալ	»	58—50
Զարթրէդ	»	42—50
Կ. Պոլսոյ քարաք	»	444—
Պանգ. Օթթօմ.	Լ. Օ.	19—75
Օսմ. Ծխախտի ընկ.	»	17—15
Օսմանեան թաքրէթ.	»	14—15

Մուշտակեղէններու Մեծ Վաճառատուն

Ժ. ԳՕԹՎԱԼՏ

J. GOTTWALD

ԱՆԹՈՒԱՆ ԳՐԱՄԼ (ՅԱՋՈՐԴ)

Antoine Kraml, Successeur

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 421

Մեծ մթերք պոհեմիական փեռուրներու եւ աղուափեռուրներու, բարձերու եւ փեռուրէ ծածկոյթներու համար, ամեն գիներով։

Զանազան տեսակներ անթափանցիկ կաւներու, որոնք մասնաւորաբար պատրաստուած են, այդ աղուափեռուրները պահելու համար։ Այդ անթափանցիկ կաւներեն ներս բան չի թափանցեր։

Մուշտակեղէններու, զորգերու, զգեստեղէններու պահպանութիւն, ցեցերու, հրդեհի եւ գողութեան դէմ։

ՃՈՒՐ ՄԹԵՐՔ ՄՈՒՇՏԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԽԻՍՏ ԶԵՂՉՈՒՌԱՆ ԴԻՆԵՐՈՎ։ 6—12

Ս. ՄԱՆՏԷԼԻՏԻՍ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ-ԴԵՐՁԱԿ

ԴԱԼԱԹԻԱ, ՎՕՑԿՕՑՍ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 108

Սոյն Վաճառատան մէջ այրերու յատուկ ամէն տեսակ ձեւաւոր հագուստներ չափու վրայ կը կարուին դիւրամատչելի գիներով։ Կերպասեղէնները անգլիական ապրանք ըլլալով թէ՝ տակաւն են և թէ առաջնակարգ։

Մինակ այցելութիւն մը կը բաւէ համոզուելու համար թէ սոյն Վաճառատան գիները գոհացուցիչ են և հագուստները ձեւաւոր։ 10

ԱԿՆԱՐՈՅՑ

ՏՕԲԹ. ՇԱՔԻՐ ԱՀՄԷՏ

Տօքթ. Շաքիր Ահմէտ պէյ, որ պեռն է Օսմ. բժշկական հասարակաց ակնաբուժական բաժնին, իր բազմաթիւ յանձնարարականներուն դիւրութիւն մը տալու համար մասնաւոր դարմանատուն մը հաստատած է Պոլիս՝ Պահչէ Դարու Պէօյիւ Քէմալ պէյի դիղարանին վրան, ուր ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի ժամը 7 (ը. թ.)էն մինչեւ 11 (ը. թ.)։ 5

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Բարիզի Աւետար. Դրատունը և Նոր Հաստատութիւններ անուն վաճառատունը որ Կալաթա, Թիւնէլին քով Մէրթէպանի փողոց, Թիւ 13 կը գտնուի, կը ծախէն գիտական գործեր և զանազան առարկաներ, ինչպէս, խոհանոցի անօթներ և ալեւմինիումով չինուած սպառներ, պիտիք-լէթներ, ժամացոյցներ, դիտակներ, ատkoՖՕՆներ, լուսանկարչական գործիքներ, բէվոլվէրներ, հրացաններ եւն. եւն.։

Այս վաճառատունները կը կատարուին ամսական վճարումներով (15 ղրշ.էն սկսելով) որովհետեւ յիշեալ Հաստատութիւնները խիստ ընդարձակ գործեր ունին։

ԿԸ ՓՆՏՌԵՆ

Լուրջ բլասիկներ, որոնք հրապարակին խիստ ծանօթ ըլլան և գիտնական ֆրանսերէն։ Առաւելեալ դիմել Հաստատութեան յիշեալ Մանաճիւղը։

ԴԵՂԱՐԱՆ ՀԱԼԷՊ
ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼ

حلب اجزاخانه‌سی بشیر کمال

ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼԻ ՊԱՏՐԱՍՏԱԾ ԴԵՂԵՐԸ

որոնք դնահատուած են Օսմ. Պետութեան կողմէ Արուեստից չքադրամով, Պրուսայի Յուցահանդէսին ինչպէս և Եւրոպական բոլոր մեծ քաղաքներուն ցուցահանդէսներէն վարձատրուած են ոսկի, արծաթ և պղինձ միտալներով, Օսմ. Բժշկական Ֆագիւլթէին դնահատմանն ալ արժանացած։

"ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՁԵՄ ԿՐՆԱՐ ԽՄԵԼ,, ԸՍՈՂՆԵՐՈՒՆ

Պէշիր Քէմալի օշարակը՝ կուրծքի հիւանդութեանց, հազի, հարբուխի և ընդհ. ախարութեանց դէմ միակ և անմոռանալի դեղ մրն է. խմուածքը համեղ, գործածումը դիւրին, և է՛ն փափուկ ստամոքսներուն համար դիւրամարս է։ Կը պարունակէ փոսփորական կիր, որով ձկան իւղէն աւելի զօրացուցիչ և անդարար է։ Եւրոպայէն եկած նմանորինակ դեղերէն աւելի գերազանց է։ Մէկ շիշը 10 դրուշի կը վաճառուի։

"ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՆԱՔՆԱՅԻ ՀԻԻԹ,,

Այս դեղը ախորժակ բանալու և մարմինը ուժեղցնելու միակ դեղն է։ Ստամոքսի և աղիքի ախարութենէ առաջ եկած դժուարամարսութեան և անարիւնութեան, և վերջապէս մարմինը ախարացնող հիւանդութեանց և սասթիկ խոթութիւններէ ապաքինելու միջոցին, մնացորդ մարմնական ախարութիւնները դարմանող և դիւրամարս ըլլալը շատերու ծանօթ է։

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԵՐԻՆ

"ՄԱԶ ԹԱՓԵԼՈՒ ԵՒ ՄԱՐՄԻՆԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ՓՈՇԻ,,

Ուօպզրուբիւն Պէօիր Քէմալ սոորազրուբեաՅ

Աւելորդ է ըսել թէ ի՛նչքան օգտակար և հարկեցուցիչ է մարմինին աւելորդ մաղերը ոչնչացնել. այս նպատակով հինուց ի մեր դործածուած ածելիները տարափախիկ հիւանդութիւններ կը փոխանցին։ Այդ պէսք գոհացնելու համար մինչեւ ցարդ շատ մը եղանակներ հնարուած են, բայց մորթը այրելու և գրգռելու անպատեհութեանց պատճառով ընդունելութիւն չեն գտած։ Ուստի, շտա մը ուսումնասիրութիւններէ և փորձերէ ետք, յաջողեցայ հնարել այս ՄԱՔՐՈՂ ՓՈՇԻՆ, որ ո՛չ միայն մորթը չայրեր և չի գրգռեր, այլ ընդհանրապէս մորթին փափկութիւնը կ'աւելցնէ և կը պահպանէ։ Մէկ անդամ միայն այս փոշին գործածողը այս բոլոր ծառայութիւններուն կը համոզուի։ Մէկ ՏՈՒՓԸ 3 ՂՐՈՒՇ է։

"ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՕՍՄ. ՔԹԱԽՈՏ,,

Որ կը բովանդակէ շաբաթը առողջական պայմաններ։ Քթին զգայնութիւնը կը պահպանէ և կ'աւելցնէ, և կուտակուող մանրէները կը ջնջէ։ Մանաւանդ հարբուխի սկզբնաւորութեան առեն եթէ գործածուի, հարբուխին առաջը կ'առնուի և թոյլ չի տար որ կուրծքը իջնայ։ Ընդհանրապէս հարբուխին ընկերացող գլխացաւերն ու ծանրութիւնը կը բուժէ։ Այս քթախոտը կը պարունակէ այնպիսի նիւթեր որոնք քթին վաղելը կ'արգիլեն։ Մէկ ՏՈՒՓԸ 2 ՂՐՈՒՇ է։

"ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ՀԱՄԱՐ ԿԼՕԹԻՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ,,

Շաքարախտի համար գործածուած կլօթինի հացը յատկապէս Եւրոպայէն բերուած և քիմիական քննութեամբ վերլուծուած ալիւրով պատրաստեցինք։ Հեռաւոր քաղաքներու համար երիու տեսակ հաց (կէվրէկ) և նոյն ալիւրով շինուած չէհրիյէ, մաքարոնի պլղուր, ասպղակի չէհրիյէ և այլն միշտ մեր քով պատրաստ կը գտնուի։ Ալիւրին ֆիօն 20 դրուշ է, միւսներունը՝ 30 դրուշ։

"ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՕՃԱՌ,,

Այս օճառը խարդախուած իւղ չի պարունակեր, մորթին փափկութիւնն ու շնորհը կ'աւելցնէ և ձեռքի ճաթռուածքները կը բուժէ։ Լեղի, պաղ և աղի ջուրով կը փրփրի։ Իւրաքանչիւրը 1 դրշ.։ Ուրիշ մէկ տեսակն ալ զո՛ւտ կլիսէրինով շինուած է, և հատը 50 փարայի կը ծախուի։ Այս օճառը թուղթի ձեւով ալ պատրաստուած ըլլալով՝ ճամբորդութեան առեն դիւրութեամբ կը գործածուի։ Այէն մէկ ծրարը 20 փր. է։

"ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼԻ Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸ,,

Պանէոյի և Թուալէթի համար օտար երկիրներէ եկած օ տը քօլօնի տեսակներէն դերազանց է։ Մէկ շիշը 7 դրշ.։ Գաւառներէն կանխիկ ապսպրանքները փոխարով կը գործադրուին։ Թէ՛ փոսթի ծախքը և թէ ուրիշ ծախքերը յաճախորդին վրայ են։ Մանաւանդ չգտնուած տեղերէն փոսթայի փոխ կրնան ղրկել։

ՀԱՄՕՅԼ՝ ՊԱՀՃԷ-ԳԱԲՈՒ, ՀԱԼԷՊ ԴԵՂԱՐԱՆԻ ՏԷՐ ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼ

ԱԼԼԷԱՆՑԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

կեդրոնատեղի՝ ՃԷՆՈՎԱ

Ընկերութեան դրամագլուխը՝ 15,000,000 *ֆրանք*

Պահեստի դրամագլուխը՝ 35,000,000 *ֆրանք*

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՃԷՆՈՎԱ, ՌՈՒԼԷ ՏԸ ՄԷՐԻՈՆՏԱՆՈՍ

Ընկերութեան Հիմնադիրները

Քրէսքօ Իրպլիանօ՝ Ճենովա, Մանցի եւ Ընկ.՝ Հռոմ
Պանք Ֆիւր Հանտել եւ Ընկ.՝ Պերլին, Նպիսիսնայ Պանք Ֆիւր Տէօյչլանտ՝ Պերլին
Տրէզտնըր Պանք՝ Պերլին, Մէրք Ֆինք եւ Ընկ.՝ Միւնիխ
Քրէտի Անէքպլէ՝ Վիէննա, «Միւնիխ» Վերապահովագրական Ընկ. Միւնիխ
Էվան Մէրքինզի, Ընդհ. Տնօրէն՝ Ճենովա

Ընդհ. Տնօրէնի օգնական
ՏՕՔԹ. ՈՒ. ՄԷՔՔԻՆԶԻ

Ընդհ. Տնօրէն
ԷՎԱՆ ՄԷՔՔԻՆԶԻ

Ընդհ. գործակալներ ամբողջ Թուրքիոյ համար՝ ՍԹԱՓԱՆ ԵՂԲԱՐԲ
Ապտա խան, Ղալաթիա

Կեանքի ապահովագրութիւն, խնայ, օժիտի համար.— Զանազան ապահովագրեր.— Նոր և նպաստաւոր ապահովագրեր.— Ինքնաշխատ ապահովագրեր.— Ինքնաշխատ անկարկանդ պայմաններ.— Բացարձակ ապահովութիւն.— Սեղմող պայմաններու բացակայութիւն.— Վնասներու և ապահովագիրներու արագ կարգադրութիւն։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

Ընկերութեան դրամատուններն են՝
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ եւ ԲՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ

ԱՂԵՂԹՈՎԸԼ ՄԷ ՔՆԳՈՒՆԴՔ

ՄԷՆԻԷՐԻ • ՇՈԳՈԼԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Է

Օրական սպառումն է *60,000* ֆիլօ

Փնտրեցէք Մէնիէրի Շոգոլան

ՕՐՅԱԼ ԷՔՍՊԷՆՃ ԷՅՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ 5 250,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻԷՆ ԱՒԵԼԻ

Ծովային Ապահովագր. Ընկերութիւն
ՓՈԽԱԴԱՐՁԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՎՈՒՆԱՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՒ
ՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ՝
ԳԱԼԻՊՕԼԷՆ, ՅՕՐԴԻՈՆ Տ. ԳՈՒՐԳԻԼԱՆԻ ՏԵԱՐՑ
Ղալաթիա, փիւ. 6, 7 եւ 8, Պէրէքէթ խան 7—52

ԹՈՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէքմպէ Բազար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՐԱՋԱԿԻՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀԱՅԹԱՑԹԻՋ ԿԱԶՈՎ, ԲԼԹՐՕԼՈՎ, ՊԻՆԶԻՆՈՎ ԵՒ ԱԼԲՕՕԼՈՎ

ՃԱՐԺԻՉ ՄԵԲԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թոմաս Ս. Թաքըր Տօնը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ գեղեցիկը կը ստանձնէ. հողագործական Ինքնաշարժ Մեքենաներ, Ելեկտրական Ջեռուցիչներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Ջրհաններ, Մօտկան մարքայով Զուլարանի Փոքաներ, Մանածի Մեքենաներ, են. են.։

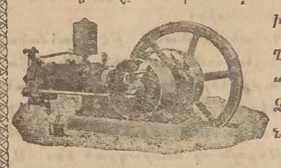

2—104

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ,,
ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ

ԼԻՔՎԻԴԱՑԻ ՎԻՃԱԿԻ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հսկակալին ներքեւ.— Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և դրչութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ԲԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին դրուած գումար՝

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱՎԱՔ
ԹՕՓՀԱՆԷԻ ՔԱՐԱՔ

ՏՆՕՐԷՆ
Թ. ՓԷՊՊՈՒԼ

72—39

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ ՓՆՏՌԵՑԷ՛Ք
ՁԱՎՈՒԹ ՕՂԼՈՒԻ
ՆՈՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱՆ
ՊԱՀԲԻԿ ԵՒ ՎԱՔԱՆ
Սիկառի առաջնակարգ եւ ընտիր
ԹՈՒՂԹԵՐԸ

ԲՈԼՈՐ ԾԽԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅԷՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆուրոն

Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլսոյ (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Առնսիկ, Պէլէթց, Պէլա, Պօղէն, Պրուն, ԲէյՔա, Զէյրնվէց, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գրոյսպատ, Քլան կէֆրուորթ, Բրակաս, Լէմպերկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ Բրօնից, Բրզէմիլ, Ս. Բոլթէն, Թուրնով, Թէբլից, Թէչէն, Վիլլա և Նէօլթատ։

Վինր Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործ ստանութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաշուբնթացով և արժէթուղթեր ուանդ ձգուելու փոխարէն։ Առևտրական թուղթեր կը գեղչէ։ Զէքեր և վարկագիրներ չրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առևտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր սակերով։ Սառկարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բամբերթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու ռոբրկներ, զարդրոսկիներ և այլն։

Վինրը Պանք-Ֆէրայն խնայողական Սնուցկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին 3½ տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սկսեալ սակդրա՛ֆ յիսուն ղրուշէն։

«Մէյֆ» դրամարկղները, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ
ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՐՈՒԲԼԻ
ԱՄՍԵՐԴԱՄԻՆ ՎԱՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԳ
ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ.—

Գալաճիֆօթի սակարան, Սենեայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօթ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքքերման, Արխանկէլ, Ադրախան, Արաւէր, Պաքու, Պալաքօվօ, Էքաթէրինոմաար, Էլիզավէթկրատ, Իսայիլ, Կէրսոն, Քիէֆ, Քազլօֆ, Խօքանդ, Քրէմէն չուկ, Մօսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքոլայէվսք, Նովօրոսիսք Օռեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրօֆսքայա-Սլոպոտա, Բուլդավա, Ռիգա, Ռիտաք, պօմնի, Ռիպինսք, Սարատօֆ, Սիմֆերոպոլ, Սէմիպէրոպոլ, Զիսթրօքոլ, Թիւմէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիաթքա, Վինիցա, Վոլոկտա և Վոսնէսէնսք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Գոպրինէց, Եւրադօրի, Քաքուվքա, Նիքոլոլ և Սբօլա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.— Լոնտոն, Բարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քաղաքներու՝ վճառում տարանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տայ ամենավստահելի «Մէյֆ» դրամարկղները ծնայող. Մնաւուկ նպաստաւոր տոկոս։

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՋԼ ԼԱՒՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱՋ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ. ՊԻՐԻՆՈՒ և ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ նաւ.— Սեղանի գինին ձրի

Իսմայիլիա չոգենաւը, Նաւապետ Անսերիէ, Աղեքսանդրիայէն կը հասնի մարտ 12ին և մարտ 14ին Դշ. օր, կէս օրէն յետոյ ժամը 3ին ճամբայ կ'ելլէ դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միթիլի, Իզմիր և Պիրէան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ասիուան չոգենաւը, Նաւապետ X, 1911 15 մարտ երեքշաբթի օր Սուրիոյ եղերքէն հասնելով, 18 մարտ չարաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպոլու, Տարանէլ, Միթիլի, Իզմիր, Քիոս, Հուսէա, Մէրսէն, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէլվէնէլի խան, Պոլիս՝ Վալիսէ Սալթան խան։

ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱՆԱՆ

Ն. ԲԱԳԷ ՍՏԸՆՆ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Իօնի, փետր. 25ին, Սեւ ծովէն հոս կը ժամանէ։
Իսմէրիի, փետր. 28ին, Մարսիլիայէն։
Սիրիասի, մարտ 7ին, Սեւ ծովէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 24ին, Շբ. իրիկուան ժամը 4ին, Իօնի չոգենաւը, Նաւապետ Պուլ, դէպի Մարսիլիա։
Մարտ 1ին, Դշ., իրիկուան ժամը 4ին, Իսմէրիի չոգենաւը, Նաւապետ Բէքու, դէպի Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում, և Նովորոսիսք։
Մարտ 8ին, Դշ. իրիկուան ժամը 11ին, Սիրիասի չոգենաւը, Նաւապետ Վէրկնէ, դէպի Մարսիլիա։

Ք. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳՆԳԾԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ արկին 108 դր.
» » » վերջամ. 60 »
Գաւառներու համար արկին. 108 »
» » » վերջամտեայ 60 »
Արտասահմանի համ. տարեկան 35 ֆր.
» » » վերջամտեայ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Առանձին փոփոխման համար 2 դրշ., բաժանորդները անոգման կանխիկ, ծանուցումներ առանձին կը տարարկուին. գրամ դրկելու ամենադիւրին եւ ապահով մէջոցը Փոստոյն է։

Գրասենեակ ԳԱԼԻՊՕԼԷՆ ՅՕՐԴԻՈՆ